

dnevne norme broda - Kod toga nije odlučna okolnost da li je jedan dio ukrcao na palubu, a drugi u duboke tankove - Brodar nije odgovoran za prekostojnice ako dokaže da je teret bio uredno složen - Kod kupoprodaje CIF prodavalac ne snosi nikakvu odgovornost za štete nastale tokom prijevoza morem

Na temelju čarter-partije Soviet Wood Charter Party 1961. na brod Costa-Michalos ukrcao je u Arhangelsku teret drva. U čarter-partiji bila je navedena slijedeća klauzula: "Teret će biti iskrcan bez troškova za brod putem slagača koji odrede primaoci po normi od 25 standarda po radnom grotlu po pogodnom radnom danu, nedjelje i blagdani isključeni". Ro-ba je iskrcana u Boulogne-sur-Mer. Budući da je brod pao u prekostojnice, brodar tuži primaoca za naknadu štete.

Primalac u svoju obranu navodi da mu nije bilo moguće ispuniti ugovorenu normu, jer je dio tereta bio ukrcao u dubokim tankovima.

Sud je udovoljio tužbenom zahtjevu i primaoca obvezao na isplatu naknade za prekostojnice. Razlozi suda jesu slijedeći:

Primalac je, kaže sud, prihvatio sve uvjete čarter-partije, i brodaru se ne može prigovoriti nikakva krivnja. Stavio je brod na raspolaganje ugovorenog dana, sposoban za plovidbu, a brod je imao pet grotla s ugovorenim dimenzijama. Prema tome ne mora snositi posljedice zakašnjelog iskrcaja. U pogledu računanja vremena stojnica, sud, kako sam kaže, prihvaća doduše nelogično, a i uobičajeno tumačenje, prema kojemu u normu iskrcaja na temelju broja grotla treba obuhvatiti sve drvo, bez obzira da li je složeno u skladišta koja imaju ravna grotla, na palubi, ili u dubokim tankovima. Budući da je norma ugovorena za svako radno grotlo 125 standarda dnevno, a kako je brod imao pet takovih grotla, to količina drva koja se mora iskrcati za jedan ugovoreni dan iznosi ukupno 125 standarda.

/DMF, 1965, str. 104/

B.J.

KASACIONI SUD ITALIJE

Presuda od 19.VII 1961.

Consorzio Carbonifero
Italiano c/a Mirynelle

Prijevoz stvari morem - Brisovna klauzula - Brodar se ne može pozivati na razlog zakašnjenja ako je ugovorena brisovna kla-

uzula, i naručitelj može odustati od ugovora bez obzira zašto je brod zakasnio

Naručitelj /noleggiate/ iz broderskog ugovora za putovanje /contratto di noleggio/ zahtijevao je da mu davalac broda u naval /noleggiate/ mora priznati da je osnovano upotrijebio ovlast iz brisovne klauzule u addendumu uz broderski ugovor, a prema kojoj je bio ovlašten na brisanje broda u slučaju da brod ne bi bio 10.III 1957. u Odessi. Brodar se tome protivio s razloga, jer da je prema drugom addendumu broderskom ugovoru bilo tako ugovoreno, ali da je trećim addendumom od 14.II 1957. predviđeno jedno međjuputovanje iz Varne u jednu francusku luku Sredozemnog mora, pa da je prema tome s tim samim otpala mogućnost da bi stranke htjele zadržati na snazi brisovnu klauzulu za datum od 10.III 1957. Kasacioni sud je našao da je drugostepeni sud utvrdio činjenično stanje prema kojemu je doista drugim addendumom broderskom ugovoru bilo predviđeno da će brod moći računati stojnice od 15.II 1957, ako do tada stigne u Odessu, a da će naručitelj moći brisati brod ako on ne stigne do 10.III 1957. u Odessu. Međjutim treći addendum od 14.II 1957. time što je dopustio jedno međjuputovanje iz Crnoga mora u Sredozemlje očitno je ukinuo ovlaštenje iz brisovne klauzule. Ovlast iz brisovne klauzule pripada naručitelju i onda kad bi brodar mogao dokazati da razlozi za nedolazak nisu takvi za koje bi on morao odgovarati, pa Kasacioni sud prihvaćajući ovo načelo nalazi da ipak naručitelj nije u konkretnom slučaju bio ovlašten da se posluži tom ovlašću, jer je prema utvrdjenju drugostepenog suda treći addendum apstrahirao od te klauzule i prema tome bi sada mogao naručitelj odustati samo zbog toga što je došlo privremeno do zapreke za putovanje, koja bi zapreka duže vremena trajala, ili bi ipak moglo doći do raskida ugovora ako je putovanje trajno onemogućeno. Kasacioni sud se nije upuštao u ispitivanje činjeničnih utvrdjenja nižih sudova, jer kao revizijski sud ne može u to ulaziti, nego je na utvrdjeno činjenično stanje primjenom zakonskih propisa i ugovora stranaka došao do iznesenog zaključka o općem karakteru brisovne klauzule, i o djelovanju naknadnih uglavaka stranaka na njenu primjenu.

/Dir.Nav.,1962,II, str.234/

E.P.

Bilješka.- U ovoj kasacionoj rješidbi naglašeno je kako brisovna klauzula djeluje neovisno od bilo kakve brodarove krivnje, ili bilo kakvog razloga koji pada na njegovu stranu. U komentaru uz tu rješidbu M.Scardigli ističe kako ima engleskih klauzula koje ograničuju djelovanje brisovne klauzule na slučajeve u kojima brodara pogađa krivnja za zakašnjenje, ali kako u angloameričkom pravu ne mijenja karakter takvog

uglavka njegovo ograničenje na kulpozne slučajeve, ili njegovo proširivanje i na sve ostale slučajeve, jer se i jedno i drugo mora izričito ugovoriti. Komentator posebno ističe kako brisovna klauzula dolazi do primjene kako na skrivljeno zakašnjenje ograničeno u trajanju tako i na takvo zakašnjenje koje je neskrivljeno, za razliku od odredaba Zakonika o plovidbi o privremenoj zapreki u čl.428, koji analogne ovlasti daje naručitelju ako se radi o privremenoj zapreki iz razloga koji se mogu pripisati vozaču.

B.P.

APPELLAZIONE SUD, Genova

Presuda od 10.VII 1961.

Gerber c/a Soc.nav.Italia

Prijevoz stvari moram - Teretnica - Legitimacija vlasnika tereta - Na zahtjev za naknadu štete od broдача legitimiran je vlasnik tereta, iako nije zakonski imalac teretnice, pod uvjetom da je teretnica, nakon njene cirkulacije, prečana bročaru - Krcateljev špediter nije legitimiran na tužbu na temelju naslova vlasništva, jer nije vlasnik robe

Bročar nije mogao na određitu predati teret jer primaoci, - zakoniti imalci teretnice, nisu htjeli prezentirati teretnicu. U sporu koji je povodom toga nastao, krcatelj špediter tuži bročara za naknadu štete. Bročar podiže prigovor pomanjkanja aktivne legitimacije, jer da krcatelj nije zakoniti imalac teretnice. Da bi bio legitimiran na tužbu, potrebno je da mu to pravo ustupi imalac teretnice.

Apelacioni sud je, potvrđujući prvostepenu presudu, ovaj bročarev prigovor odbio.

Prema bročaru je isključivo legitimiran zakoniti imalac teretnice sve dotle dok teretnica nije konzumirana, tj. dok nije, nakon završene cirkulacije, ponovo došla u bročarove ruke, koji na temelju nje preda teret. Nakon toga je na tužbu legitimiran i sam vlasnik tereta. Nakon što je teretnica povučena, postaje isključivo dokazna isprava. U ovom sporu taj princip ne može doći do primjene jer nije došlo do povlačenja teretnice od bročarove strane, pa ona nije izgubila svoje svojstvo vrijednosnog papira. Medjutim i bez obzira na to, sve kad bi teretnica to svoje svojstvo izgubila, u ovom slučaju tužitelj nije legitimiran na tužbu. On je naime krcatelj špediter i radi na njegov račun, a ne na račun vlasnikov.

/Dir.Mar.1962,II, str.284/

B.J.